

הדרכה מקוונת היא שימוש בטכנולוגיה דיגיטלית לטובת ההדרכה והלמידה.

המציאות החדשה בעקבות המגפה Covid-19 מעלה אתגרים לא פשוטים בהדרכה ובלימוד בכל רחבי העולם. הדבר מקבל משנה תוקף בקורסים שבעבר התבססו על למידה פרונטלית.

עם זאת, יש כאן הזדמנות ייחודית: בשנים האחרונות **למידה מקוונת** (e-learning) הפכה להיות חלק אינטגרלי מהלמידה במקומות רבים ברחבי העולם, כולל בעולם הרפואה וככזאת, פתרונות טכנולוגיים חדשים מותאמים לאלמנטים השונים של הלמידה בתחומים אלו מוצעים כל הזמן. הטכנולוגיות הרבות שפותחו יכולות לתת מענה כמעט לכל סוג של למידה בתחום הרפואה¹.

Some people may support a set of underlying values that are no longer relevant. This is the so called sabertoothed curriculum, which is based on the fable of the cave dwellers who continued to teach about hunting the sabertoothed tiger long after it became extinct."

– Prof. David Prideaux, ABCs of Learning and Teaching in Medicine

מונחים ומושגים בהדרכה דיגיטלית

ההדרכה המקוונת או **הוראה מקוונת** (e-teaching) אינה רק העברת תכנים באמצעות האינטרנט, אלא גישה פדגוגית מקיפה ששואפת להעצים את חוויית הלמידה של המשתמש מעצם היותה מגוונת, מעניינת, גמישה, ממוקדת בלומד עצמו ומעודדת אותו לקחת חלק פעיל בתהליך הלמידה. למידה מסוג זה מאפשרת תקשורת, שיתוף פעולה ויש בה גמישות רבה בהקשר לאופן ולמקום שבו החניך משתתף בקורס.

הדרכה מקוונת יכולה להיות **הדרכה סינכרונית** (synchronous teaching) שמתרחשת בזמן אמת כשהמדריך והחניכים פעילים באותו הזמן עם אינטראקציה ישירה ביניהם, או **הדרכה א-סינכרונית** (asynchronous teaching) שבה אין אינטראקציה ישירה בין המדריך והלומדים בזמן אמת והחניך יכול לגשת לתכנים הנגישים ברשת בזמן שמתאים לו וללמוד בקצב אישי.

הדרכה מקוונת יכולה להיות חלק מקורס מקוון באופן מלא כשכל שלבי ההדרכה בו נעשים באופן דיגיטלי או **בהדרכה משולבת / הדרכה היברידית** (blended teaching) שבה המדריך משלב העברת חלק מהפעילויות והתכנים באמצעות עזרים טכנולוגיים וחלק - כפעילות פנים אל פנים. שיטת ההדרכה המשולבת היא המומלצת ביותר על ידי רוב הגורמים מכיוון שהיא מאפשרת התאמה לצרכים הספציפיים עם קבלת היתרונות שבכל סוג של הדרכה.

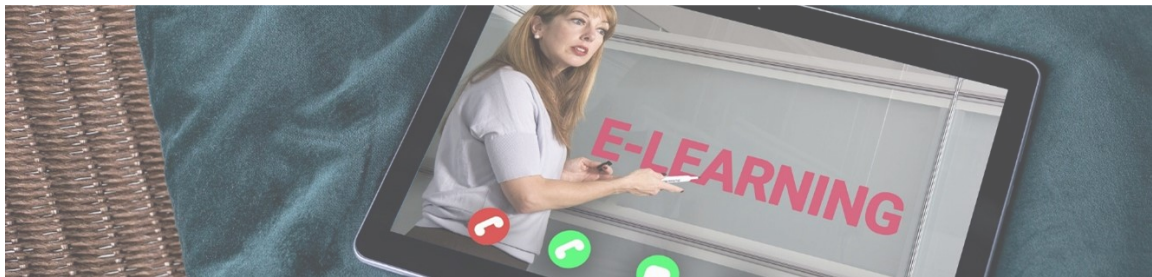
הגדרות אלו מסייעות להבין את האפשרויות באופן כללי ביותר, אך הדרכים הרבות ליישום למידה מקוונת ובחירת הטכנולוגיות המתאימות מורכבות ומגוונות.

יתרונות וחסרונות של הדרכה דיגיטלית

לשימוש בטכנולוגיות דיגיטליות לצורך הדרכה ולמידה יש יתרונות וחסרונות. הכרתם יכולה לעזור לצוות המקצועי לנצל את הכלים המתאימים בצורה הנכונה ולכוון לתת ללומד חוויית למידה חיובית ומועילה ובמקביל להשתמש במגבלות הידועות ככלי הכוונה להתגבר על מכשולים אלו.

יתרונות מרכזיים בלמידה דיגיטלית:

- **גיוון** - כלים רבים מאפשרים שילוב של שיטות למידה מסוגים שונים.
- **גמישות בזמנים** – למידה ולימוד יכולים להיות בזמנים שמתאימים לצוות ההוראה וללומדים.
- **התאמת קצב הלמידה ללומד** – הלומד יכול לעבוד בקצב שלו בתוך מסגרת זמן קבועה ולהתאים את קצב ספיגת התכנים אליו. הוא יכול לחזור כמה פעמים על חומר שהוא מתקשה בו או לעבור במהירות כפולה על חומר שהוא כבר מכיר.
- **הגשת התכנים במנות קטנות** - היכולת לחלק את החומר לחלקים קטנים יותר מאפשרת הפסקות בין כל נושא או תת-נושא ונותנת ללומד זמן לעכל או לנתח את החומר לפני מעבר לשלב הבא.
- **גמישות במקום הלמידה** – אפשר ללמוד וללמוד ממגוון מקומות כגון הבית, המשרד, בדרכים וכדומה.
- **מגוון דרכי למידה** – השימוש בשיטות הדרכה מגוונות מאפשרות התאמה למגוון דרכי הלמידה הטבעיות של הלומדים ונותנת להם גמישות לנצל את הכלים שמתאימים להם ביותר, כגון שמיעה, צפייה, רישום, תרגול וכדומה.
- **שיתוף מידע** – הזדמנויות להגיע ולשתף מידע ממקומות מקבילים בתחום בכל רחבי העולם בקלות.
- **מקורות להרחבת ידע** - גישה למקורות וכמות עצום של מידע ברמה מקומית, לאומית או בינלאומית.
- **למידה כהליך פעיל** - מאפשר שיתוף פעיל של הלומד בתהליך הלמידה ולא רק מקשיב להרצאות פרונטליות.
- **נגיש** – לרוב הלומדים יש אפשרות ללמוד בצורה זו, כולל נגישות גבוה ללומדים ומורים בעלי מוגבלויות פיזיות.

מגבלות מרכזיים בלמידה דיגיטלית:

- **מגבלות בנגישות טכנולוגית** – ישנם אנשים וקבוצות שעשויים להיות מוגבלים לגישה הטכנולוגית, כגון מסיבות סביבתיות, חברתיות או עקרוניות, מספר מכשירים מוגבל או משותף לכמה אנשים, חוסר גישה לאינטרנט או לאינטרנט מהיר ועוד.
- **הכרת הכלים** - שימוש בחלק מהכלים הדיגיטליים דורשים הכשרה, שלא תמיד זמינה ללומדים.
- **קשיי הקלדה** - הקלדה עלולה להיות מאתגרת עבור אנשים שלא מיומנים בהקלדה מהירה והדבר עלול להאט את קצב הלימוד שלהם ולגרום לתסכול עקב המכשול הטכני.
- **חויית בדידות** - הלמידה מרחוק, אם כי היום יותר מפותחת מבחינת היכולת לראות את המדריך והלומדים האחרים בזמן אמת, עשויה ליצור סיטואציה של חויית בדידות וריחוק.
- **קושי במעבר לסוג הדרכה חדש** - למדריך שמורגל בהדרכה פרונטלית קשה להתאים את צורת הדיבור בלי לראות פידבק לא-מילולי והתרשמות משפת הגוף של הלומדים. בנוסף קיימים אתגרים לצוות הדרכה שלא מורגל לעבוד מול מצלמה.
- **עודף מידע** – במקרים מסוימים כל המידע, הכלים והמקורות יכולים להיעשות בצורה עודפת ומבלבלים כאשר זה לא נעשה בצורה נכונה ובמיוחד כאשר לא מדרגים את רמת החשיבות של כל נושא או מקור.

הטכנולוגיה – אמצעי ולא מטרה

בתקופה זו אי אפשר שלא להתקדם ללמידה דיגיטלית. עם זאת כדי שהשינוי יהיה באופן יעיל ומתמשך, עלינו לראות איך הלמידה הדיגיטלית רלוונטית בהקשר למה שאנו כבר עושים, להבין איך זה נמצא בשימוש בתחום שלנו ואיך אנו והלומדים שלנו יכולים להרוויח מהשינוי.

המסר החשוב ביותר שלנו הוא **שהטכנולוגיה הוא הכלי להשגת המטרה. התשובה לשאלה אם, מתי ואיך להשתמש בטכנולוגיה צריכה להגיע מתוך יישור למטרות למידה שהוגדרו על ידי הגורמים המקצועיים בארגון שלכם.**

אנו בסימדיק אונליין מציעים לגופי רפואה, הצלה וחירום פתרונות פיתוח הדרכה בתחום הרפואה בלמידה מקוונת וליווי בתהליך התכנון והבניה ביישור למטרות הלמידה שלכם.

¹ Ellaway, R., Dr., & Masters, K. (n.d.). AMEE Guide 32: E-Learning in medical education Part 1: Learning, teaching and assessment. Retrieved from <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01421590802108331?src=recsys>